

#

ایران رقیب آمریکا در بازار گاز اروپا

نشریه آمریکایی «فوربس» با اشاره به برنامه‌های ایران برای تولید گاز، از سبقت ایران تا سال ۲۰۲۰ از آمریکا در تامین گاز جهان نوشته است. این نشریه می‌نویسد با لغو تحریم های جهانی علیه ایران، این کشور برای افزایش تولید گاز خود برنامه‌ریزی کرده است و امروز ۳۰ درصد گاز معامله شده در جهان متعلق به ایران است و تا سال ۲۰۲۵ سهم ایران از بازار جهانی ۶۰ درصد خواهد بود.

این نشریه از تولید ۱۰ تریلیون فوت مکعبی گاز ایران تا سال ۲۰۳۰ گفته و این رقم را ناشی از نرخ اکتشاف ۷۹ درصد گاز در ایران در مقایسه با ۳۰ درصد جهانی پیش‌بینی می‌کند.

گزارش گفت و گو

گاز فاز ۲۱ آذرماه

به شبکه سراسری تزریق می‌شود

سکوی فاز ۲۰ پارس جنوبی در ابتدای این هفته برای نصب روی موقعیت قرار گرفت، اما به دلیل شرایط آب‌وهوایی نامناسب نصب آن با تاخیر مواجه شد و بنا شد با بهبودی وضعیت جوی، نصب این سکو تا پایان هفته انجام شود. با نصب این سکو و پس از راه‌اندازی آن روزانه یک میلیارد فوت مکعب گاز به برداشت از میدان مشترک گازی پارس جنوبی افزوده می‌شود و با انتقال این گاز به پالایشگاه فازهای ۲۰ و ۲۱، پس از شیرین‌سازی روزانه ۲۸/۳ میلیون فوت مکعب گاز به شبکه سراسری تزریق می‌شود.

فرخ علیخانی، قائم‌مقام مدیرعامل شرکت نفت و گاز پارس در امور مخازن، در مصاحبه با «فرهیختگان» ضمن تشریح فرایند نصب گفت: «برای انجام عملیات نصب به دلیل حساسیت این عملیات از سه سایت هواشناسی معتبر جهانی، استعلام وضع هوایی صورت می‌گیرد و در صورتی که فقط یکی از این مراکز وضعیت نامشخص هوایی را گزارش کند، ما مجبور به استعمام دوباره پس از ۶ ساعت هستیم و باید برای شرایط مساعد منتظر بمانیم، چراکه

انجام این عملیات با دقت میلی‌متری صورت می‌گیرد و نمی‌توان حتی یک درصد در انجام پذیرش آن ریسک کرد. بر همین اساس در جلسه‌ای که با کاپیتان شناور هوشنیک پنچ هوزار و مدیرعامل

شرکت مهندسی و ساخت تاسیسات دریایی، پیمانکار این پروژه داشتیم به دلیل در نظر گرفتن بالاترین میزان امنیت تصمیم بر آن شد که نصب را به تعویق بیندازیم.»

علیرضا عبادی، سرپرست طرح توسعه فازهای ۲۰ و ۲۱ پارس جنوبی نیز در مصاحبه با «فرهیختگان» به راه‌اندازی سکو در بازه‌ای ۱۱۰ روزه پس از عملیات نصب اشاره کرد و گفت: «پس از نصب، عملیات هوک آپ (اسمبل کردن بخش‌های مختلف، پیش راه‌اندازی و راه‌اندازی انجام می‌شود و پس از راه‌اندازی سکو روزانه ۲۸/۳ میلیون مترمکعب گاز پس از شیرین‌سازی در پالایشگاه به شبکه سراسری تزریق می‌شود.» عبادی همچنین به انجام فعالیت‌های باقی مانده در فازهای ۲۰ و ۲۱ پارس جنوبی اشاره کرد و گفت: «بر اساس گفته مدیرعامل محترم شرکت نفت و گاز پارس قرار است پنج فاز امسال افتتاح شود که فازهای ۲۰ و ۲۱ پارس جنوبی دو فاز از آن را تشکیل می‌دهد.

بر اساس برنامه تولید وزارت نفت که برای شرکت نفت و گاز پارس تدوین شده است، تعهد داریم گاز فاز ۲۱ را تا آذر امسال به شبکه سراسری تزریق کنیم.»

وی همچنین به تمرکز روی انجام فعالیت‌های باقی مانده فاز ۲۰ اشاره کرد و گفت: «پس از برجام، با کم‌رنگ‌تر شدن فشار تحریم‌ها، در تلاشی منسجم بین کارفرما و پیمانکار، تمرکز کردیم تا تاخیرهای به وجود آمده در زمان تحریم‌ها جبران شود یا از ایجاد تاخیر بیشتر جلوگیری کنیم.

بر همین اساس با همیاری شرکت مهندسی و ساخت تاسیسات دریایی، فعالیت خوبی در یارد خرمشهر در ساخت سکو‌ها صورت گرفت و با تمرکز بر فعالیت‌های باقیمانده فاز ۲۱، شاهد پیشرفت خوبی به‌ویژه در بخش‌های لوله‌گذاری و پالایشگاه بودیم و پس از آنکه به میزان مورد نظر رسیدیم حالا تمرکزمان را برای فاز ۲۰ گذاشته‌ایم و طبق برنامه امیدواریم سکوی این فاز را بارگیری و نصب کنیم و پس از آن بر اساس برنامه توانیم تا بهمن سال جاری گاز این فاز را نیز به شبکه سراسری تزریق کنیم.»

پروای انجام عملیات نصب به دلیل حساسیت این عملیات از سه سایت هواشناسی معتبر جهانی، استعلام وضع هوایی صورت می‌گیرد و در صورتی که فقط یکی از این مراکز وضعیت نامشخص هوایی را گزارش کند، ما مجبور به استعمام دوباره پس از ۶ ساعت هستیم

قرار است ۵ فاز امسال افتتاح شود که فازهای ۲۰ و ۲۱ پارس جنوبی تشکیل می‌دهد. پارس جنوبی برنامه تولید وزارت نفت که برای پارس جنوبی راه‌اندازی واحد SRU است و بر اساس برنامه‌ریزی‌های صورت گرفته این واحد تا اوایل مهر راه‌اندازی می‌شود. بعد از واحد SRU واحد TGTU که واحد گوگردزدایی پسماند واحد SRU به شمار می‌رود نیز از اهمیت بالایی برخوردار است که گوگردزدایی را از ۹۶ درصد تا ۹۹ درصد افزایش می‌دهد.

قرار است ۵ فاز امسال افتتاح شود که فازهای ۲۰ و ۲۱ پارس جنوبی تشکیل می‌دهد. پارس جنوبی برنامه تولید وزارت نفت که برای پارس جنوبی راه‌اندازی واحد SRU است و بر اساس برنامه‌ریزی‌های صورت گرفته این واحد تا اوایل مهر راه‌اندازی می‌شود. بعد از واحد SRU واحد TGTU که واحد گوگردزدایی پسماند واحد SRU به شمار می‌رود نیز از اهمیت بالایی برخوردار است که گوگردزدایی را از ۹۶ درصد تا ۹۹ درصد افزایش می‌دهد.

این واحد نیز بر اساس برنامه تا اواخر مهر وارد مدار می‌شود؛ که برای این کار نیاز داریم اسیدگس را مهار کنیم و به درجه خلوص برسانیم.» به گفته علیرضا عبادی، با راه‌اندازی فازهای ۲۰ و ۲۱ پارس جنوبی سالانه چهار میلیارد دلار عاید کشور می‌شود که این میزان در مقایسه با حجم سرمایه‌گذاری صورت گرفته، بسیار مبلغ قابل توجهی است.

وی همچنین به اهمیت ایمنی و رعایت الزامات اچ اس‌ای در اجرای طرح توسعه فازهای ۲۰ و ۲۱ اشاره کرد و گفت: «در انجام کار ایمن در جریان اجرای طرح توسعه فازهای ۲۰ و ۲۱ پارس جنوبی توانستیم ۷۵ میلیون نفر ساعت کار بدون حادثه ثبت کنیم که در نوع خود بی‌سابقه است و رکوردی در این زمینه به شمار می‌رود و این مهم جز با تعهد شرکت نفت و گاز پارس به‌عنوان پیمانکار و شرکت مهندسی و ساخت تاسیسات دریایی و شرکت اوپک به‌عنوان پیمانکاران این طرح ممکن نمی‌شد.»

مدیرعامل شرکت صادرات گاز ایران خبر داد

مذاکرات برای صادرات گاز به امارات

عکاس: محبی محسنی

تاسیسات انتقال گاز

ایمن واردات برنامه‌ای ندارد، چراکه قطع تعاملات گازی با کشور همسایه به لحاظ سیاسی مناسب نیست و از طرفی هم تراز تجاری گازی را نیز بالا می‌برد. ایران همچنین روزانه حدود یک میلیون مترمکعب گاز به صورت سوآپ از آذربایجان وارد می‌کند و پس از کسر سهم خود آن را به نخجوان تحویل می‌دهد. همچنین در پروژه‌های دیگر روزانه یک میلیون مترمکعب گاز هم با ارمنستان تهاتر دارد و در ازای صادرات گاز به این کشور، برق دریافت می‌کند. براساس اعلام مدیرعامل شرکت ملی صادرات گاز نیز یکسری مذاکرات از طرف

ترکمنستان با طرفین عراقی و ترکیه‌ای درحال انجام است تا گازش را به صورت سوآپ به ایران و سپس عراق و ترکیه صادر کند. صادرات گاز به ترکیه از سوی ایران نیز طبق روال درحال انجام است و طبق اخبار رسیده از سوی شرکت ملی گاز ایران، حجم این صادرات در ماه‌های اخیر افزایش یافته است. همچنین ایران پروژه‌های جدی برای صادرات گاز به هند دارد. مذاکرات اخیری که رئیس‌جمهور ایران با رئیس‌جمهور هند در راستای ساخت و تجهیز بندر چابهار داشته، در همین باره بوده و قرار است با تجهیز این بندر برای

ایران بستگی به افزایش تولید دارد؛ ایران در چند سال گذشته تمام تلاش خود را برای توسعه فازهای میدان گازی پارس جنوبی، به کار گرفته است. اما تا سال ۹۳ تنها تراز تولید و مصرف برابر بود. در سال ۹۴ با افتتاح فازهای ۱۵ و ۱۶، ۱۰۵

تحقق مازاد تولید لازمه صادرات گاز

البته باید توجه داشت صادرات گاز ایران بستگی به افزایش تولید دارد؛ ایران در چند سال گذشته تمام تلاش خود را برای توسعه فازهای میدان گازی پارس جنوبی، به کار گرفته است. اما تا سال ۹۳ تنها تراز تولید و مصرف برابر بود. در سال ۹۴ با افتتاح فازهای ۱۵ و ۱۶، ۱۰۵

علیرضا کاملی مدیرعامل شرکت ملی صادرات گاز

سید محمد میرزا محمد زاده

در چند سال اخیر با تغییر روند انرژی مصرفی دنیا، الگوی مصرفی بسیاری از انرژی‌هایی همچون گاز و خورشیدی جایگزین سوخت‌های دیگری همچون نفت و زغال‌سنگ شده‌اند. با پیشرفته‌تر شدن تجهیزات انتقال گاز از جمله انتقال با شناورهای الپی‌جی و خطوط لوله، تمایل مصرف گاز در جهان روبه رشد گذاشته است. از طرفی با توجه به تغییر استانداردهای آلایندگی در دنیا و فشار بر صنایع آلوده‌کننده، تمایل به مصرف گاز در همه کشورها به‌ویژه کشورهای درحال توسعه روبه فزونی گذاشته است. در همین راستا ایران به‌عنوان اولین دارنده ذخایر گازی جهان (هشت درصد گاز جهان) در میدان گازی پارس جنوبی قرار گرفته است که این میزان تنها ۴۷ درصد ذخایر شناخته شده گاز ایران را شامل می‌شود. در چند سال اخیر توجه ویژه‌ای به توسعه فعالیت‌های گازی به‌طور خاص صادرات گاز شده است.

همه پروژه‌های صادراتی گاز ایران

شرکت ملی صادرات گاز ایران که یکی از شرکت‌های زیرمجموعه شرکت ملی نفت ایران به شمار می‌رود، وظیفه رایزنی برای یافتن مشتری مناسب برای صادرات گاز به صورت سوآپ، خط لوله و الپی‌جی را برعهده دارد. این شرکت در یکی، دو سال اخیر مذاکرات گسترده‌ای برای انجام سوآپ گازی با کشورهای شمالی ایران به‌ویژه روسیه، ارمنستان، آذربایجان و حتی ترکمنستان داشته است. جدا از این مذاکرات ایران برای صادرات گاز به کشورهایی همچون گرجستان، عمان، هند، پاکستان و افزایش صادرات به ترکیه و عراق مذاکرات جدی‌ای با مقامات کشورهای هدف داشته است. پروژه صادرات گاز به عمان یکی از پروژه‌هایی بود که از زمان تحریم‌ها مذاکرات آن در دولت یازدهم به‌طور جدی آغاز شد و هم‌زمان با برجام، مذاکرات آن به نتیجه رسید. به گفته علیرضا کاملی، مدیرعامل شرکت ملی صادرات گاز ایران، پروژه‌های مطالعاتی خشکی تا دو ماه آینده و بخش دریا در سه ماه آینده به اتمام می‌رسد و پس از پایان این مطالعات لوله‌گذاری آن آغاز می‌شود. از طرفی ایران درحال حاضر درحال واردات گاز از ترکمنستان است، این درحالی رخ می‌دهد که تراز تولید گاز ایران هم‌اکنون مثبت بوده و نیازی به این واردات نیست، با این حال به گفته کاملی، ایران برای قطع

چنین طرحی پیش از یک دهه پیش در هند مطرح شد اما دولت در جولای سال ۲۰۰۵ اعلام کرد که کمیته مقامات که این اتفاق را ارزیابی می‌کردند، آن را برای این دوره مناسب نمی‌دانند. شرکت دولتی نفت هند موسوم به ONGC، بزرگ‌ترین تولیدکننده نفت هند این شرکت هلدینگ متشکل از ۱۳ شرکت را رهبری می‌کند. دیگر شرکت‌های این هلدینگ شامل Indian Oil Corporation، بزرگ‌ترین پالایشگر و توزیع‌کننده سوخت هند، Bharat Petroleum Corporation، Hindustan Petroleum، GAIL، Mangalore Refinery and Petrochemicals، Chennai Petroleum، Numaligarh و Refinery Oil India می‌شود. دولت این کشور همچنین در حال بررسی است تا ببیند می‌تواند شرکت‌های نفتی غیردولتی را نیز به این هلدینگ پیوند زند یا خیر. به عقیده سیاست‌گذاران این طرح، چنین شرکتی می‌تواند قدرت لازم برای برعهده گرفتن بخش بزرگی از سهام شرکت‌های نفتی جهان از جمله روسفت را به دست آورد. زارمندرا پرازان، وزیر نفت هند اخیرا اعلام کرده بود که دولت هند تمایل دارد سهام یک شرکت بزرگ نفتی که نفت بیشتری از اکسون تولید می‌کند را در اختیار بگیرد.

بین‌الملل

تلاش هند برای مزیت‌سازی در صنعت نفت جهان

هند که یکی از بزرگ‌ترین کشورهای مصرف‌کننده دنیا و بزرگ‌ترین پالایشگر دنیا به شمار می‌رود، فعالیت‌های گسترده‌ای در زمینه نفت دارد و بر همین اساس چندین شرکت نفتی دولتی در این کشور فعالیت می‌کنند. اخیرا دولت هند اعلام کرده که قصد دارد ۱۳ شرکت دولتی نفتی را رقم زند تا بتواند با ایجاد یک غول نفتی جهانی در میزان دارایی‌ها از شرکت‌های بزرگ جهانی انرژی همچون شورون پیشی بگیرد. شورون که غول نفتی آمریکا به شمار می‌رود در لیست رتینگ سایت فورچون با شرکت جنرال‌الکتریک رقابت شدیدی دارد.

منابع آگاه در این رابطه به رسانه‌ها گفته‌اند که مجلس این کشور با ایده غول یکپارچه تصمیم دارد تمرکز شرکت‌های مختلف در زمینه امنیت، توسعه و تحلیل را به صنعت نفت خود جلب کند. در همین راستا وزارت نفت هند فرآیند ارزیابی جنبه‌های مختلف ایجاد چنین غول نفتی را در برنامه خود قرار داده است. به گفته منابع آگاه، این غول نفتی ارزش نفتی روسیه و هلدینگ پالایشی ریلایش هند خواهد داشت.

دولت این کشور قصد دارد با همه سهامداران این شرکت‌ها به‌ویژه سهامداران بخش دولتی برای ایجاد این مگا شرکت مذاکره کند و شرکت شماره ۱ هند درآمدها، دارایی‌ها و سرمایه بازار این کشور را ایجاد کند. وزیر نفت هند از اظهارنظر در این مورد خودداری کرد.

چنین طرحی پیش از یک دهه پیش در هند مطرح شد اما دولت در جولای سال ۲۰۰۵ اعلام کرد که کمیته مقامات که این اتفاق را ارزیابی می‌کردند، آن را برای این دوره مناسب نمی‌دانند. شرکت دولتی نفت هند موسوم به ONGC، بزرگ‌ترین تولیدکننده نفت هند این شرکت هلدینگ متشکل از ۱۳ شرکت را رهبری می‌کند. دیگر شرکت‌های این هلدینگ شامل Indian Oil Corporation، بزرگ‌ترین پالایشگر و توزیع‌کننده سوخت هند، Bharat Petroleum Corporation، Hindustan Petroleum، GAIL، Mangalore Refinery and Petrochemicals، Chennai Petroleum، Numaligarh و Refinery Oil India می‌شود. دولت این کشور همچنین در حال بررسی است تا ببیند می‌تواند شرکت‌های نفتی غیردولتی را نیز به این هلدینگ پیوند زند یا خیر. به عقیده سیاست‌گذاران این طرح، چنین شرکتی می‌تواند قدرت لازم برای برعهده گرفتن بخش بزرگی از سهام شرکت‌های نفتی جهان از جمله روسفت را به دست آورد. زارمندرا پرازان، وزیر نفت هند اخیرا اعلام کرده بود که دولت هند تمایل دارد سهام یک شرکت بزرگ نفتی که نفت بیشتری از اکسون تولید می‌کند را در اختیار بگیرد.